

INFORME

Jornada “Turisme i Ciutat, per un model regeneratiu socialment responsable”

El passat 14 de novembre, l'equip d'Aethmic va celebrar la **Jornada “Turisme i Ciutat, per un model regeneratiu socialment responsable”** amb l'objectiu de generar un espai de diàleg i reflexió per analitzar el potencial del paradigma de la regeneració vers la construcció de models turístics més responsables, inclusivament i resilients. L'esdeveniment, el qual pretenia convertir-se un espai de trobada i participació entre el sector públic, sector privat i societat civil de Barcelona, **va comptar amb l'assistència d'una vuitantena de persones** i va posicionar-se com **l'esdeveniment d'àmbit ciutat més multitudinari mai organitzat per l'entitat**.

La Jornada es va desenvolupar gràcies al suport de l'Ajuntament de Barcelona i va tenir lloc a la **Biblioteca del Poblenou - Manuel Arranz**.

La Jornada

L'acte va començar a les 9h30 amb la recepció i benvinguda dels participants, entre els quals hi havia representants d'equipaments culturals, allotjaments turístics, agències de viatge, guies de turisme, administració, comerços, entitats de l'Economia Social i centres educatius.

A les 9.45, el **Sr. Xavier Suñol**, Director de Turisme de l'Ajuntament de Barcelona, va obrir la Jornada amb una breu intervenció sobre la situació turística de Barcelona i, més especialment, sobre l'**Estratègia de Sostenibilitat Turística de la Ciutat**, la qual es recull en el [PSTD de Barcelona](#) i comprèn un seguit d'actuacions per millorar la competitivitat del sector turístic a través de **la sostenibilitat i la digitalització**. Així mateix, va incidir en el **Decret llei** aprovat pel Govern de Catalunya el 7 de novembre del 2023, sobre la **regulació dels habitatges d'ús turístic**, que afecta 84 municipis de l'àmbit metropolità de Barcelona. Tal i com ho anunciava el mateix Director, “aquest Decret pretén reduir els HUT's a Catalunya tot incorporant nous requeriments per a les seves concessions”.

Tot seguit, en Jesús Martín, director d'Aethmic, va donar pas al **Sr. Ernest Cañada**, coordinador d'Alba Sud, qui va liderar la ponència inaugural de la Jornada amb una intervenció sobre “els reptes actuals del model turístic de ciutat”. En tan sols 5 minuts, Cañada va proposar **5 eixos centrals des dels quals abordar la transformació del model turístic convencional**. Dits principis estan disponibles a través d'un [informe](#) que Alba Sud va fer públic pocs dies després de la Jornada. Com a conclusió, el Sr. Ernest Cañada va emfatitzar la necessitat de **prioritzar el redisseny de la política turística** per tal que aquesta “estigui al servei de la població de Barcelona i de la gent de les rodalies”.

A les 10h, l'equip d'Aethmic va donar el tret de sortida a les **taules rodones de la Jornada**.

La primera taula, titulada “**Turisme regeneratiu: nous paradigmes per un model de ciutat socioambientalment just**”, va desenvolupar-se entre les 10 i les 11h i va comptar amb la participació de **4 experts panelistes**.

La primera, la **Sra. Anna Alamán**, fundadora d'*Open Eyes Travel* i *Open Eyes Academy*, va iniciar la seva ponència amb la conceptualització del turisme responsable, sostenible i regeneratiu, i va establir les bases i/o principis del darrer. Així mateix, Alamán va exposar que el **desenvolupament regeneratiu** “és un nou **paradigma** que, en aplicar-lo al turisme, busca **generar un encontre profund i transformador**”.

entre els éssers humans amb sí mateixos, amb els altres i amb les dinàmiques dels llocs”, i va emfatitzar que **el seu disseny “ha de realitzar-se des de les particularitats del lloc, tot involucrant els actors locals, per així generar impactes nets positius pel conjunt”**.

Posteriorment, el Sr. **Jan Van de Meerssche**, director local de l’oficina de Visit Flandes a Barcelona, va presentar l’estratègia [Travel to Tomorrow](#), un projecte de la destinació belga que es remunta molt abans de l’esclat de la pandèmia i que inicia amb un **“canvi de mentalitat”**. Segons exposava Van de Meerssche: **“vam començar entenent el costat positiu del turisme; enlloc de centrar-nos en el benefici econòmic, vam enfocar-nos en el valor afegit i en el retorn social que aquest podia generar”**. “L’estratègia de Flandes no prioritza un actor per damunt d’un altre, sinó que **busca l’equilibri entre els llocs, les empreses, els residents i els visitants** per aportar-los valor i fer-los prosperar a través del turisme”, afegia.

El tercer ponent, el Sr. **Claudio Milano**, doctor en antropologia social i cultural, va iniciar la seva ponència tot exposant una de les problemàtiques que ja ha dut a nombroses destinacions a endegar estratègies de turisme regeneratiu: **la massificació turística o l’overtourism**. Milano va exposar que “les crisis de sobreproducció s’han intentat solucionar mitjançant noves formes de turisme” i que aquestes “ens han conduït a una major **turistificació de la vida quotidiana**”. Finalment, el ponent va finalitzar la seva intervenció tot manifestant que **“la saturació tan sols és la punta de l’iceberg”** i que per donar resposta a les qüestions “invisibilitzades” cal, com bé anticipava el Sr. Cañada, **polítiques econòmiques, urbanes i turístiques**.

El darrer ponent d’aquesta taula va ser el Sr. **Alejandro González**, coordinador d’eco-union i responsable de projectes sobre turisme, canvi climàtic, mobilitat i ecologia urbana. González va començar la seva intervenció tot **reflexionant sobre els marcs dominants sota els quals “s’institucionalitzen les formes de transició cap a economies més resilientes vers el canvi climàtic”**. El ponent exposava que els “marcs dominants” han estat el de la **sostenibilitat** i el la **resiliència**; però que recentment n’ha emergit un de nou anomenat **“regeneració”**, el qual **“opera sota la idea de la transformació”**. Finalment, el representant d’eco-union va aprofitar per abordar el repte de l’emergència climàtica arran de la crisi de la Covid-19 i va emfatitzar la necessitat de **“construir pràctiques de protecció social sòlides i consolidades per fer front a episodis de crisi com el descens energètic o les catàstrofes naturals”**.

En finalitzar el primer bloc de ponències, les persones assistents van poder gaudir d’una petita pausa cafè organitzada per Biocenter. El públic i els ponents van aprofitar aquest espai per generar nous contactes, conèixer-se i intercanviar sensacions.

La **següent taula rodona** va iniciar a les 11h15 i va presentar-se sota la temàtica: **“Els reptes del turisme per a una ciutat inclusiva”**.

En aquest segon bloc, tant el Sr. **Martín Habiague**, director general de Mescladís, com la Sra. **Sonia Bondia**, directora d’Ilunion Barcelona, van exposar dos **casos de referència** en l’àmbit turístic que **vetllen per la integració social i laboral de “persones vulnerables i/o marginalitzades”**. Dits exemples van servir per manifestar que **“aquestes persones tan sols poden integrar-se per complet si disposen d’un entorn favorable i vertaderament inclusiu”**. Ambdós casos poden consultar-se mitjançant les pàgines web de [Mescladís](#) i [Ilunion](#).

Aquesta darrera premissa va donar peu al Sr. **Pere Mariné**, representant de la Federació d’Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona (FAVB) a diferenciar els conceptes **“ciutat turística”** i **“ciutat turistificada”** on, segons ell, la primera **“dona peu a fomentar la interacció entre turistes i residents i a generar espais d’ús compartit”** i la segona, en canvi, **“equival a un parc temàtic on la vida quotidiana perd valor”**.

Mariné va aprofitar l'ocasió per presentar la proposta de la FAVB **“un nou model de turisme per a Barcelona”**, disponible mitjançant [aquest enllaç](#).

Finalment, la **Sra. Èlia Sala**, consultora i formadora en comunicació accessible, va culminar el segon bloc temàtic tot presentant **l'accessibilitat com un factor indispensable de les destinacions turístiques inclusives**. Segons Sala, “l'accessibilitat és l'eina a través de la qual podem **fer més usables i gaudibles els productes, serveis i espais turístics**”. Posteriorment, la ponent va presentar alguns **exemples de barreres de comunicació turística** i va proposar **solucions innovadores per afrontar-les**. En aquest punt, va fer especial èmfasi en el **“factor humà”** com a element clau per millorar l'accessibilitat turística; **“cal conscienciar, sensibilitzar, comprometre i formar”**. **“L'accessibilitat és qüestió de totes les persones, no només de les que tenen alguna discapacitat”**, conclouïa.

Tot seguit, a les 12h15, va iniciar la darrera taula rodona, més reduïda que les anteriors i centrada en explorar i **“prefigurar nous imaginaris per avançar cap a noves dinàmiques turístiques”**. El Sr. **Joan Morales**, director de la revista “Descobrir Catalunya”, i el Sr. **Gerard Costa**, CEO d'Anigami Experiències i Cofundador de Miceli Social, van liderar les ponències d'aquest bloc.

En aquest context, van destacar nombroses aportacions rellevants per part d'ambdós ponents. Per exemple, per la part del Sr. Morales, convé mencionar el [Manifest Descobrir](#), un **informe amb 5 grans mesures per impulsar un turisme conscient que tingui un impacte global positiu sobre les destinacions**; i les nombroses iniciatives que va emprar com a referència per **evidenciar la viabilitat i conveniència d'un turisme respectuós arrelat al territori**. Morales **destacava els casos de l'Olivera, Deltapolet, Territori de Masies i Gratitude Pallars**.

D'altra banda, el Sr. Costa va exposar les **diferències entre “destinació” i bioregió**, tot emfatitzant les **relacions i interdependències** de la segona, i **va manifestar la necessitat de transformar els models turístics obsolets mitjançant “un profund canvi de mentalitat”**. Per acabar, va presentar diversos “casos d'ús”, entre els quals en destaca el de **La Foradada**, accessible mitjançant la pàgina web de [Santuaris Naturals](#).

En acabar, l'equip d'Aethmic va dinamitzar **un espai de debat i preguntes entre els ponents i el públic assistent**, entre els quals hi havia una vintena d'alumnes de l'**Institut Quatre Cantons**, tots ells molt interessats en conèixer les necessitats dels residents locals per **promoure la ciutat**, i en concret el barri del Poblenou, **de manera responsable i sostenible**.

Amb aquesta especial intervenció, l'organització de l'esdeveniment va culminar la Jornada amb un fort i sincer agraïment a totes les parts involucrades.

Amb el suport de: